

LLATINISMES, LOCUCIONS LLATINES I AFORISMES LLATINS

ACCÈSIT: que mereix ser reconegut.

ÀLIES: sobrenom

ALTER EGO: l'altre jo

ULTIMÀTUM: darrer avís, darrera advertència

LAPSUS: error que es comet parlant o escrivint per inadvertència.

MAREMÀGNUM: gran confusió

MEMORANDUM: document destinat a recordar algun fet, alguna cosa

POST DATA (o POSTDATA): allò que s'afegeix a una carta després que ja ha estat signada.

SUMMUM: el grau més alt a què arriba una cosa.

VIS COMICA: comicitat

QUORUM: tenint en compte el nombre de votants, nombre mínims de vots necessaris perquè s'aprovi alguna cosa. Per extensió, nombre mínim de persones per dur a terme qualsevol activitat.

CASUS BELLI ("causa de la guerra"). Motiu que desencadena un conflicte.

MODUS VIVENDI: manera de viure, estil de vida.

MUDUS OPERANDI: manera d'actuar.

OPERA PRIMA: la primera obra d'un artista, escriptor, cantant, etc.

QUID PRO QUO: una cosa per una altra. Intercanvi de favors.

RARA AVIS ("au rara": persona poc comú.

STATU QUO: estat actual de les coses, situació en la qual es troben.

AD HOC: segons convé, adaptat a les circumstàncies.

VOX POPULI ("la veu del poble): conegut per tothom.

A PRIORI: amb anterioritat a l'experiència.

A POSTERIORI: amb posterioritat a l'experiència.

IN FRAGANTI: en el moment de fer una acció reprensible.

LLATINISMES, LOCUCIONS LLATINES I AFORISMES LLATINS

IPSO FACTO: immediatament.

DE FACTO: de fet.

DE IURE: segons la llei, legal.

HIC ET NUNC: aquí i ara, en les circumstàncies actuals.

SINE DIE: sense data.

EX PROFESSO: expressament.

GROSSO MODO: en general, sense detall.

STRICTO SENSU: en sentit estricte

LATO SENSU: en sentit ampli

IN ALBIS: en blanc

MOTU PROPRIO: per pròpia iniciativa.

IN CRESCENDO: augment gradual dels sons en una peça musical. En sentit ampli, s'aplica a qualsevol cosa que augmenta gradualment.

CONDITIO SINE QUA NON: condició sense la qual no s'acompleix alguna cosa.

CORPORE INSEPULTO: cos sense enterrar.

CURRICULUM VITAE: ("trajectòria vital"): document que mostra la trajectòria professional o acadèmica d'un individu.

DEFICIT (adaptat al català "dèficit"): mancança.

RATIO (adaptat al català "ràtio"): proporció.

REFERENDUM (adaptat al català "referèndum"): votació de la ciutadania per aprovar o rebutjar una qüestió concreta.

SUPERAVIT (adaptat al català "superàvit"): excés.

URBI ET ORBI: a tota la ciutat i a tot el món.

ALMA MATER: "la mare que alimenta". Fa referència a la persona que dirigeix un projecte, la persona que en té cura especialment, sense la qual no es podria tirar endavant.

CUM LAUDE: amb lloança, amb honor.

LLATINISMES, LOCUCIONS LLATINES I AFORISMES LLATINS

EX CATHEDRA: “des de la càtedra, des de la cadira del professor universitari”. En sentit ampli, amb autoritat, sense possibilitat d’error.

HONORIS CAUSA: per mèrits honorífics, per honor.

NUMERUS CLAUSUS: nombre limitat de persones.

AUREA MEDIOCRITAS: el punt mitjà.

BEATUS ILLE: feliç aquell.

CARPE DIEM: aprofita el moment.

UBI SUNT?: on són? (la joventut, la fama, la glòria, la bellesa...)

IN EXTREMIS: en l’últim moment.

CORPUS DELICTI: el cos del delicte. Suma de factors que converteixen un acte en delicte.

ALEA IACTA EST: la sort està llençada.

COGITO ERGO SUM: penso, per tant, existeixo.

ERRARE HUMANUM EST: equivocar-se és humà.

FESTINE LENTE: Apressa’t lentament.

MENS SANA IN CORPORE SANO: ment sana en un cos sa.

FACTA, NON VERBA: fets, no paraules.

VERBA VOLANT, SCRIPTA MANENT: les paraules volen, els escrits romanen.

ET SI OMNES, EGO NON: encara que tots els altres ho facin, jo no.

NON PLUS ULTRA: no més enllà.

PANEM ET CIRCENSES: pa i circ.

VENI, VIDI, VINCI: he arribat, he vist, he vençut.

AVE, CAESAR, MORITURI TE SALUTANT: “Ave Cèsar, els que moriran et saluden”. Salutació ritual dels gladiadors romans a l’emperador abans de començar un combat.

CONTRA NATURAM: que va contra les lleis de la natura, que no és habitual.

LLATINISMES, LOCUCIONS LLATINES I AFORISMES LLATINS

DURA LEX, SED LEX: la llei és dura però és llei. Fa referència a l'obligatorietat de complir la llei, independentment del seu rigor.

NON MULTUM, SED MULTA: no molt, sinó de qualitat.

HOMO HOMINI LUPUS: l'home és un llop per a l'home (Hobbes, filòsof del segle XVII).

IN DUBIO PRO REO: en cas de dubte, a favor de l'acusat.

IN VINO VERITAS: en el vi hi ha la veritat. Fa referència al fet que quan hom beu massa, diu coses que potser no s'atreveria a dir en unes altres circumstàncies.

MAGISTER DIXIT: ho ha dit el mestre. Fa referència a paraules que constitueixen autoritat.

MEMENTO MOIRI: recorda que has de morir.

O TEMPORA! O MORES!: famosa expressió de l'autor llatí Ciceró contra la perversitat, la corrupció i els pecats de la seva època.

PECATA MINUTA: pecat petit, sense importància.

PRIMUM VIVERE, DEINDE PHILOSOPHARE: primer viure, després filosofar. Primer cal cobrir les necessitats primàries d'una persona i després es pot fer filosofia. També es pot aplicar a aquelles persones que tot i ser intel·ligents o molt bons en un àmbit intel·lectual, no sabem sobreviure.

SI VIS PACEM, PARA BELLUM: "si vols pau, prepara la guerra". Indica que si es vol ser respectat, cal preparar-se per defensar-se.

SIC TRANSIT GLORIA MUNDI: "Així passa la glòria del món". És una reflexió sobre l'efímer de l'existència humana.

EXCUSATIO NON PETITA, ACCUSATIO MANIFESTA: l'excusa que no s'ha demanat manifesta culpabilitat.

AUDACES FORTUNA IUUVAT: la sort ajuda els valents.

LLATINISMES, LOCUCIONS LLATINES I AFORISMES LLATINS